

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó irodájában (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr. Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Bulgária.

Debreczen, ápril 8.

A balkán-félszigeti államok közül Bulgária bírja legnagyobb mértékben Európa népeinek rokonszenvét. A bolgár nép szabadságszeretete, vitésze s a haladás iránti vágya önkéntelenül fölkeltik a rokonszenvet és becsülést e nép iránt, mely csekély száma daczára bátran szembeszáll az orosz törekvésekkel.

Midőn Oroszország a balkán-félszigeti népek »fölszabadítására« vállalkozott, nem a fölszabadítás lebegett szeme előtt, hanem azon czél, hogy ezen apró dunai fejedelemségeket saját igája alá hajtsa. Így aztán nemcsak északról és keletről, de délről is körül-vette volna az orosz hatalom az osztrák-magyar monarchiát, melynek vezérlő államférfiai bamba télenességgel nézték azt, hogy az orosz miként töri össze természetes szövetségesét, Törökországot.

Oroszország szándéka nem sikerült egészen s hogy nem sikerült, az nem a boszniai okkupáczióknak, hanem első sorban a bolgárok önértéses és bátor magatartásának köszönhető. — A bolgárok csakhamar belátták azt, hogy ők tulajdonképen csak urat cserélnének, ha a felszabadító orosz hatalom politikájának malmára hajtának a vizet, kizsoritani igyekeztek tehát az orosz befolyást s nem rettegve a következményektől, kikiáltották Bulgária függetlenségét.

Oroszországot nagyon meglepte a bolgároknak ezen fellépése. Ő azt hitte,

hogy a balkáni népek engedelmes rab-szolga módjára hajtják fejüket az orosz iga alá s belátta, hogy a nagy áldozat, melyet Törökország megdöntésére hozott, nem vezetett a kívánt eredményre, mert a balkáni népek — különösen a bolgárok — komoly értelemben vették a fölszabadítást s egyáltalában nincsen kedvük az oroszok kancsuka-uralmával megismerkedni.

Az orosz politika kudarcot vallott, de nem mondott le azon reményről, hogy sikerülni fog a bolgárok makacsságát megtörni. Fenyegetőzött, lázított, összeesküvéseket szőtt Bulgáriában; de a bolgárok minden rosszakaratu fondorlatot kijátszottak s az orosz politikát egyik kudarcz a másik után érte.

Az agyaglábú óriás, mely világuralomra törekedett, tehetetlen volt a kis Bulgáriával szemben. Tekintélyét és a hatalmához fűzött hitet nagyon csökkentette az, hogy nem bírta, illetve nem merte Bulgáriát megfékezni. Miután pedig rávette Szerbiát, — hogy Bulgáriát megtámadja, az ujoncz bolgár sereg — Battenberg Sándor fejedelem vezénylete alatt — úgy elpáholta Szerbiát, hogy e vereség Milán királynak koronájába került.

Oroszország most azt hitte, hogyha Battenberg Sándor fejedelemet megbuktatja, Bulgária, mint érett gyümölcs hull az ölébe. Sikerült is neki a vitéz fejedelem megbuktatása, kit a megvásárolt összeesküvők elfogtak s lemondásra kényszerítettek, — de azért az orosz politika egy lépéssel sem haladt előre, mert a

bolgárok Koburg Ferdinánd herceg személyében új fejedelmet választottak s az orosz törekvéseket éppen úgy visszautasították ezután is, mint azelőtt.

Noha Ferdinánd fejedelemet az európai hatalmak még ma sem ismerték el, Bulgáriában azért teljes rend uralkodott s a bolgár kormányzat mindent megtett az ország felvirágoztatására. A pénzügyeket rendezték, vasutakat építettek, a hadsereget fölszerelték s Bulgária anyagi és szellemi téren napról-napra haladt.

Oroszország azonban még a mai napig sem nézheti nyugodtan Bulgária boldogulását. S azt hiszi, hogy Bulgária haladása egy személyhez van kötve s ha ezt a személyt láb alól sikerül eltenni, akkor a bolgárok összetartása és ellentállása megszűnik s Bulgária leigázására irányuló törekvéseit végre-valahára el fogja érni.

Igy született meg azon pokoli gondolat, hogy Stambulovot, a tevékeny és hazafias bolgár kormányelnököt, meg kell ölni. A merénylet — a mint tudjuk — meg is történt, de az orgyilkos golyója nem Stambulovot, hanem Belcev pénzügyminisztert terítette le; hogy azonban itt orosz kéz működött, az bizonyos, mert a vizsgálat kiderítette, hogy a revolver, melylyel a gyilkosság elkövetett, orosz gyártmány s Hitrovo bukaresti orosz követ révén került Szófiába.

Ilyen gyalázatos fegyverekkel dolgozik a szent Oroszország, mely azon hazugsággal áztatja a világot, hogy ő a szláv népeket akarja fölszabadítani, — de

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

„Az élet komédiásai.“

— A »Debreczen« eredeti tárczája. —

A nagymama, — 150 kötet könyv, két tarka czicza s egy táveső, mely mindössze egy angol mértföldig mutat, — képezte reá nézve az egész világot.

A mamáját nem is ösmerte, mert az még mint pólyás csecsemőt hagyta itt őt, — az apja azok közé tartozott, kikre azt mondja a világ, hogy »bizonytalan.« Volt még egy bátyja, aki a »Theatro anatomico«-ban van alkalmazva. — Ez a bátyja halvaszületett, óriási nagy koponyájával s ott mosolyog egy spiritusos üvegen a márvány lapon; ő volt anyjának első gyermeke, és a tudomány a legnagyobb csufot üzte belőle.

A leánykának Matild volt a neve. — A természet nagyon bőkezűen ajándékozta meg őt. — Megtoldta az orrát s pupot adott neki, azon kívül teljesen összezavarta benne a szép ség kellekeit; a szempár feketéje a fogaknak jutott, a fogak hófehére az ajkaknak, az ajkak cseresznyepírja az orrnak, — rövidlátósága bizonyos bambaságot kölcsönzött mozdulatainak.

— És a nagymama mégis úgy el el tudott gyönyörködni Matildban, ebben az ártatlan szelíd leánykában, a jellembeli könnyelműség és állhatatlanságon alapuló szenvedélyek e szomorú áldozatában.

Adonisz véréből rózsák, Vénus könnyéből anemonék lettek, — neki az anyja jószívűsége s a társadalom undorító érzékisége adott lehelletet, hogy ugyanazon társadalom szivtelenül kaczagjon rutságán, — s kitaszítsa a kétségbeesés, az örülés mesgyéjére.

De Matild még gyermek volt, ártatlan gyermek, aki boldog volt naiv együgyűségében s nem sejtett minderről semmit. . .

Elvonulva magánosan éldegélt a nagymamával, nem érezte még ő az emberek alatomosságát, ott üldögélt a susogó hársfák árnyában a kőpadon a két cziczával; — simogatta, czirógatta a bohó állatokat, e kedves pajtásokat, melyek hozzá simultak, megnyalagatták csontos ujjacskáit s doromboltak kötényében.

Milyen szép kis cziczák is voltak azok, és ő milyen undorító a maga nemében és fajában, ha ő ezt tudta volna!

Tekintete elrövedezett a kéklő távolságba,

melynek homályában sugar kupolák, tornyok s paloták körvonalai tüntek fel. — Mennyi sok szép mese zsong a fejében, melyet a nagymamától hallott a paloták városáról.

Ebben az épület-tömkelegben élt a mama is egykoron, mikor még szép, fiatal és plasztikus volt.

Matild nem vette észre a nagymama jószágteljes pillantásában azt a könnyecseppet, mely lassan gördül végig arc barázdáin.

Szívét egy titokteljes édes vágy szállja meg, ábrándképeinek, álmainak megvalósulása . . képzelmei eltévelyegnek a messze kéklő távolságba, ama titokszerű homályba, mely egy tündér világot rejt magában, mely az alkonyban észrevétlen a láthatatlanságba mosódik el.

Úde juliusi est volt. A hársfák észrevétlenül sötétbe burkolódnak. — Sajátságos hűvösség csapta meg arcát.

Most a bokorból nesztelen kiugrik egy varangyos béka a pad elé, — néha meg megáll, rápislog, — aztán mintha hallgatónék mintha gyönyörködnék egy tücsök czirpelésében, majd ismét ugrik egyet undok otromba testével.

Eszébe ötlött a nagymama meséje a kigyó medenczéről.

ha a szláv népek mind úgy eszökre térnének, mint a bolgárok, akkor Oroszország Európában kénytelen lenne lemondani terjeszkedési vágyairól s meg lenne mentve Európa szabadsága!

A közigazgatás államosítása.

A képviselőház közigazgatási bizottsága tegnap kijelölte a javaslatban az ötös bizottság által átdolgozandó részt, s ezután belement a javaslat III-ik részének tárgyalásába. Gróf Apponyi Albert e részre vonatkozólag egy teljesen átdolgozott új szöveget mutatott be s hozott javaslatba; melyre nézve Tibad Antal a többszörösítést és szétosztást kérte: gróf Szapáry Gyula miniszterelnök ellenben azt óhajtotta, hogy az Apponyi által javasolt változtatások az eredeti szöveg sorrendjében tárgyalassanak. E fölött hosszabb általános vita fejlődött ki s a többség a miniszterelnök felfogását fogadta el. Ezután a bizottság 3 §-t fogadott el.

Kormánypártiak a közigazgatás államosítása ellen. Gróf Gyürky Abraham, a losonci választó kerület kormánypárti képviselője, négyülésre hívta össze a kerület polgárait, hogy fejezzék ki véleményüket és akaratukat a közigazgatás kérdésében. Egybe is gyűlt nemcsak a losonci-polgárság teljes számmal, hanem a vidéki községek is igen erősen voltak képviselve. A gyűlés megnyitása után először Gyürky Abraham gróf beszélt nagy hatással. Kifejtette, hogy a vármegyei önkormányzat milyen becses garanciája a szabadságnak, s hogy igazi önkormányzat csakis választott, hatalmukat a nép kezéből nyerő tisztviselőkkel lehetséges. A zajos helyesléssel fogadott beszéd után Busbak Ádám, a losonci függetlenségi és 48-as párt elnöke lépett a szószékre s kijelentette, hogy ebben a kérdésben ő és a párt teljesen egyetért a kerület képviselőjével. A négyülés ezután egyértelmű lelkesedéssel elfogadta az előterjesztett határozati javaslatot, mely szerint a négyülés kerélynnyel fordul az országgyűléshez, kérve a választáson alapuló önkormányzat fenntartását s a Szapáry-fele javaslat visszavetését. — A losonci szép pelda varja a követőket.

BELFÖLD.

A református konvent a budapesti ref. gimnázium dísztermében tegnap d. e. nyílt meg.

Somogyvármegye tegnapi közgyűlése követte a szatmári gyászmagyarok példáját s 250 szavazattal 17 elleneben a közigazgatás államosítása mellett nyilatkozott. Határozatát — támogatás végett — közlevelben küldi meg az összes törvényhatóságoknak.

Mikor a szolga a kőpárkányra teszi a tőből kifogott varangyos békát. Ezt kell megnezní! Az álmos kigyó lassan, félelmesen nyújtja felé gyilkos torkát, a béka megigézve a kigyó tekintetétől, remeg, reszket s szinte látni lehet, mint cikázik undok testében a fájdalom. — Örült játék! Egy nyelés az egész! A kigyó teste ki-ki duzzad helyenként, amint áldozata csuszik le benne, — elevenen átadva az emésztésnek.

Matild elgondolkozott. — Ugy tűnt fel neki, hogy a természet igazságtalan és kegyetlen, hogy a természet szükségszerűsége megokolatlan ostobaság; — miért vannak legyek, — hogy a pókokat táplálják, miért a pókok, hogy a legyek nedvét kiszívják?

Egyik állat a másikért van teremve s létezésük csak azzal van indokolva, mivel egy másiknak szüksége van rá, az egyik azért van, hogy a másik azt felfalja, — az egész világ nem egyéb, mint egy emésztő laboratórium, melyben az oroszlan, a bivaly, a bacillus stb. egyenrangú faktorok

Hát a társadalom? Az emberiség? Ha tudná, hogy ez is az állatias természet csiklandós ingereinek áldoz, nem becsüli szellemiségét, nem öntudata szozatát; a társadalom volt

Szabadságharcz-muzeum Aradon.

Az aradi Kölcsey-egylet vasárnap érdekes közgyűlést tartott amelynek egyik főbb momentumá Szöllösy Károly titkárnak azon indítványa volt, hogy az egylet, Aradmegye és a város hozzájárulásával, a szabadságharcz összegyűjtendő ereklyéiből állítson föl egy muzeumot. A közgyűlés az indítványt elfogadta s megbízta a választmányt, hogy az ereklyemuzeum létesítése tárgyában tegye meg a szükséges lépéseket.

Az államosítás ellen. A közigazgatás államosítása ellen vasárnap Csik-Szeredan impozáns négyülés tartott, melyen képviselve volt Csikvármegyének minden községe. Molnár József orsz. gyűl. képviselő nagy szabású beszédet mondván a közigazgatási törvényjavaslat ellen, a négyülés egyhangulag elhatározta, hogy a képviselőházhoz kérvényt intéz a tisztviselők választása s a megyei és községi önkormányzat fenntartása érdekében. A gyűlésen a hangulat nagyon lelkesült volt. A nép kész a legnagyobb küzdelemre a vármegyei autonómia mellett.

A táblai elnöki titkárok. A »B-i H-p.« értesülése szerint a kir. táblai elnöki titkárok kinevezésének kérdése végleg eldöntetett, még pedig oly formán, hogy csak öt elnök mellé neveznek ki titkárt. A kinevezendők a következők: Szegedre Kanyó Lajos kuriai tanácsjegyző, Győrbe Fabiny kuriai tanácsjegyző, Kolozsvárra Hatfaludi kir. ügyész, Pozsonyba Labán törvényszéki bíró és Marosvásárhelyre Phleps törvényszéki bíró.

KÜLFÖLD.

A harmas szövetség megújítása. Londoni hírek szerint a harmas szövetség megújítása befejezett tény. A szerződést nem teszik közzé, mert Olaszország érdekei az ő pontjait illetőleg szigorú titoktartást igényelnek.

Olaszok és angolok Afrikában. Az Italic híre szerint Dufferin lord és Rudini külügyminiszter közt megegyezés jött létre az angolok és olaszok abessyniai hatalmi körének megállapítására nézve. E szerint Kassala az angolok befolyása alatt marad, de Olaszországnak joga lesz, ha katonai érdekek kívánják, ideiglenes meg szállására.

A bolgár minisztergyilkosság. Szófiaiban azt hiszik, hogy Belcsov gyilkosai Szerbiában keresztül menekültek el s most még Magyarországon, vagy Galicziában tartózkodnak. Minden irányban bolgár ügynököket küldtek nyomozásukra. A kormány tudja a gyilkosnak nevét. A vizsgálat jelenleg a szófiai és a vidéki czinkostársak után nyomoz.

az a kigyó, mely az ő édes anyjának kiszívta a vért.

Ebbe a társadalomba vágyott Matild, képzelmei rózsás színben varázsolta elő az életet, melynek ő nem érzé mérges lehelletét.

»Ha majd hosszú ruhácskát fogsz viselni — mondá a nagymama simogatva a leánya arczát — bevezetlek a társadalomba.«

* * *

Vajjon mit sutog vigyorogva ott az ajtófélen az a két karika lábú Don Juan? Vajjon miért mosolyog amott az aranykeretű tükör alatt az a hájas ábrázat?

Mikor Matild a nagy mamával belépett a fényes, csillogó bálterembe, rendkívül elpirult s remegett egész testében. — Leültek. — A nagymama jószágteljesen mosolygott rá s ő csakhamar visszanyerte nyugodtságát. — Egymásra rakta a kezét az ölében s lassan lopva, mintha bűnös volna, tekintett ide oda, ahol érezte, hogy nincsenek rá szegezve a szemek, — néha észrevette, hogy erősen szemügyre veszik, ami oly zavarba sodorta, hogy alig győzte törölgetni verejtékét, néha rácsillant egy gunyoros mosoly, e pillanatban megállt eszmeme-

Orosz csapattek szaporítása.

Amaz orosz csapattek számát, melyek történelmi nevezetességű, hőstettek emlékeül az illető vezérek neveit viselik, tizenkilenczettel szaporítják. A hadvezérek közt, kiknek emléket ezuttal megörökítik, ott vannak Boris gróf, Seremetjev Burchard, Münnich, Lacy Péter és Soltykov Péter tábornagyok. A tartalékos csapattek az eddigi szamozás helyett földrajzi s történelmi megjelöléseket kaptak.

Halálozás. Leonhardt Gusztáv lovag, az osztrák-magyar bank vezértitkára, Bécsben elhunyt.

A szófia merénylet.

A »Times« tudósítójának alkalmá volt Ferdinánd bolgár fejedelemmel beszélgetni Belcsov miniszter meggyilkoltatása felől. Erről a beszélgetésről a londoni világlap a következő leírást közli:

Szerencsém volt Ferdinánd fejedelem által fogadtatni, a ki tartózkodás nélkül mondta el nézetét a Belcsov meggyilkoltatása folytán előállott helyzetről. Ő fensége a legmélyebb megilletődéssel nyilatkozott a veszteségről, mely Belcsov halálával őt és országát érte. Az elhunyt pénzügyminiszter ritka becsületes, tevékeny és egyenes jellemű ember volt, kinek magas felfogása a becsületről és lelkiismeretes kötelességérzete méltánylást vívtak volna ki bármely európai államban. E tulajdonságok, mint a fejedelem megjegyezte, kétszeresen értékesek oly országban, hol a közfelfogást a politikai morálról elkerülhetetlenül befolyásolta a keleti uralomnak hosszú tartama, mely ez országban létezett.

Az általános helyzetről szólva, a fejedelem azt a meggyőződést nyilvánította, hogy semmikeppen nem befolyásolta azt a szomorú eset. Bulgariát e legutóbbi merénylet nem fogja elhírtelenkedett cselekvésre vinni, mert e merénylet csupán azt a kötelességet háritotta rá és a kormányra, hogy a törvény uralmát biztosítsák és mindent elkövessenek, hogy a büntetett felbujtói és tettesei a törvény elé állítsanak. A fejedelem kétségtelennek tartja, hogy a büntény forrása ugyanaz, a honnan a korábbi kísérletek származtak, melyek állandó célja azon időtől kezdve, midőn előde meg akarta mutatni, hogy ő egy szabad és önmagát

nete s csak egyet érzett, amint halántékain tömpán lüktet a vér. — Óriási változás állott elő lelki világában.

Tegnap még boldog volt, ma nyomorultnak érezte magát! Miért? maga sem tudta volna megfejtetni.

Már újfelre járt az idő és Matild még mindig csak ült egymásra rakott kézzel a nagymama mellett.

Ugy éjjel után oda vetődött hozzájuk egy üvegkereskedő. Ismerős volt. — A nagymama sokat vásárolt tőle, — nagy n jó vevő volt, aminek a Matild ügyetlensége volt az oka, aki minden nap eltört, megsorbitott, vagy leejtett a földre valamit, amit kizárólag az ő üzletéből lehetett után pótolni.

Ez az egy ember volt az, aki Matildot fölkererte egy keringőre.

Az üvegkereskedő átkarolta a Matild derekát oly finomsággal, mint a hogy a fuvott üvegekkel szokott banni, — néhány pillanat múlva már azon a ponton volt, hogy belerohanjon a keringőbe, — mikor a zene ép elhallgatott (ezer szerencséje, mert Matild tán őt is összetörte volna.)

Az üvegkereskedő csak himezett hámozott és erősen kérte táncosnőjét, hogy a kö-

kormányzó rszágnak uralkodója — az volt, hogy Bulgáriában anarchia törjön ki.

A fejedelem nem hiszi, hogy komoly következmények fognak közvetlenül származni a legutóbbi merényletből, de el van készülve reá, hogy jövőre szintén hasonló merényletek fognak elkövetetni az ő és Stambulov élete ellen. — E merényletnek bünszerzői, mint a fejedelem kiemelte, bőven el vannak látva pénzzel, melylyel gonosztevőket bérelnek fel, hogy aljas czéljaikat valósítsák. Ha Európa művelt államai lehetségesnek tartják közönyt nézni az ily cselekményeket, melyek egy barátságos állam ellen követettek el, akkor Bulgáriának saját magára kell tekinteni és a saját erejét megfeszítenie, hogy létét biztosítsa. A kormány minden lehetőleg meg fog tenni, hogy a közbiztonságot fentartsa és a rendőrség erejét növelje.

A fejedelem arról is értesített, hogy nem sokára ismét vissza fog térni Filippopolba, a hol az udvar rendszeres néhány hetet szokott tavaszkor tölteni; a viszonyok különben sem oly komolyak, hogy ezt a programot ezúttal meg kellene változtatni, vagy hogy az ő jelenléte a székvárosban szükséges lenne. Különben a fejedelem Filippopolban léte mi összefüggésben sem állott az ő főköormányzói megbízatásának meghosszabbításával.

Igen érdekes dolgokat mondott el Stambulov miniszterelnök is a „Nemzet” tudósítója előtt. Ennek nagyérdékű leveléből a következőket közöljük:

A bolgár miniszterelnök meg van róla győződve, hogy a merénylők tulajdonképen őt akarták láb alól eltenni és nem Belesovot, de több körülmény játszott közbe, hogy az együtt haladó két alakot a homályban összetéveszték. Mikor az egyiket összerogyni látták, abban a hitben, hogy a miniszterelnököt ölték meg, elmenekültek. Egy másik véletlen is segítségükre volt — így folytató Stambulov — s a gazemberek e miatt el is menekülhettek és ez az, hogy éppen én voltam, ki az utóbbi időben a minisztertanácsban keresztül vittem minden terepen a gazdálkodást s csupa gazdálkodási szempontból leszállítottam a lovasított rendőrök létszámát. Ez mind a legutóbbi időben történt. Ugyanazon a helyen, a hol a merénylet végrehajtatott, egy lovasrendőr szokott állani, ille-

tőleg a kert mögött volt állomása. Takarékosági szempontból ezt a rendőri állomást megszüntettem. A merénylők, kik szófiai egyének részéről pontosan lehettek értesülve, jól számítottak, mikor gyilkos merényletüket éppen ezen a ponton hajtották végre. Még a menekvésükben is, mely kerten keresztül történt, segítségükre volt az a körülmény, hogy a kertnek ez a része mesterségesen készült dombokkal van ellátva. A bozontos és fácskakkal beültetett dombok szökésük alkalmával fedezetet nyújtottak a gyilkosnak. Még az is hozzájárult a véletlenségek szaporításához, hogy a zsendár a helyett, hogy szigorú utasításához képest közvetlen az én személyem fedezetére engem követett volna, Belesovot követte ezúttal, a mi szintén tévedésbe ejthette a gyilkosokat az iránt, melyik Stambulov és melyik Belesov.

Ujdonságok.

* Az országgyűlési képviselő-választás jövő esztendőben fog megejteni, mely alkalommal csak azok fognak szavazati joggal bírni, a kik az idei összeírásakor a választói névjegyzékbe felvételnek. Választókul pedig az 1874-ki XXXIII-ik és az 1875-ki VI. t.-cikkek értelmében csak azok vétetnek fel, a kik összes — nem pedig csak egy évi — adóhatraikait f. évi április hó 15-ig befizetik.

Felkérjük azért pártunk azon tagjait, a kik a múlt évi és megelőző évekről adójukat még be nem fizették, hogy azt f. évi április hó 15-ig mulhatatlanul megtegyék, mert különben legszebb polgári joguktól elesnek.

Ma-holnap különben sem marad egyéb alkotmányos jogunk, mint az országos képviselők választása, hogy tehát ezen jogunkat épségben megőrizzük és elveinket győzelemre vihessük, biztossá mindenki közülünk választópolgári jogát.

* Szőlősgazdák figyelmébe. Debreczen város tanácsát arról értesítette a földművelésügyi miniszterium, hogy a szőlősgazdáknek oly kérvényeit, melyekben a szőlőültetésre szánt területek talaja minden alap és bizonyítás nélkül csak a tulajdonos feltevése alapján jeleztetik immunisnak (illókszerá mentesnek) hivatalból és azonnal utasítsák vissza.

* Rákóczi-korbeli hadi jelvények. Pozsonyban közelebb fegyver-kiállítás lesz, melyre Thaly Kálmán, városunk első kerületének orsz. gyűl. képviselője, a Rákóczi-kor nagy-érdemű buvára, Rákóczi-korbeli hadi jelvényeket állít ki.

* Tanítók figyelmébe. A pöstényi fürdő bérlője Winter Sándor Hontvármegye alispánja útján a belügyminiszter urhoz juttatott beadványában, kérszék nyilatkozott 5 néptanítót vallás különbség nélkül fürdővel és lakással díjmentesen ellátni; megjegyezvén, hogy a lakás használatában a kiszolgálati, világítási és fűtési díj beleszámítva nincsen. Utalva a belügyminiszter urnak f. é. márczius 7-én 16962. sz. a. ez ügyben kelt hozzám intézett átiratára, fölhivom a kir. tanfelügyelőséget, hogy a belügyminiszter ural leendő közlés czéljából azon néptanítók neveit, kik ezen helyekre igényt tartanak, a gyógykezelés szükségét igazoló orvosi bizonyítványnak esatolása mellett, tekintettel különösen a kérvényezők anyagi viszonyaira, velem legkésőbb f. é. április hó 8-ig közölje és ez alkalommal arról is értesítsen, hogy az illetők betegségük állapotáról és netalán egyéb viszonyaikról fogva a kedvezményt mely időben ohajtanak igénybe venni és az orvos által hány fürdő használata lett rendelve. Budapest, 1891. évi április hó 1-én a miniszter meghagyásából: Szatmáry miniszteri tanácsos.

* Kanyaró-járvány Debreczenben. A múlt évi december hó 7-től ez évi márczius 15-éig tartott kanyaró járvány két hét óta járvány jellegét elvesztette s teljesen megszűntnek mondható. A kanyaró járvány különben enyhe természetű volt, mert alig egy-két halálesetet idézett elő.

* A Mária Dorothea egyesület nevelőnő közvetítőintézete tudatja, hogy a magyar tanítónők és nevelőnők országos egyesülete, az egyesület által fentartott tanítónők Otthonának helyiségeiben (VIII. ker. Orcziut 6. sz.) nevelőnőket közvetítőintézetet nyitott meg. Ez elhelyező iroda kizárólag művelt nők helyközvetítésével, nevelőnők gyermek-kertesznők, zongora- és nyelvmesternők, társalkodónők, bonneok, egy szóval nem eselődő viszonyban álló nők ideiglenes, vagy állandó elhelyezésével foglalkozik. Egyes esetekben segítségül szolgál azoknak is, kik tanítónői, kiseddovónői, postakezelőnői, vagy más értelmi pályára készülnek, vagy ily állomások elnyerni ohajtanak. Mindezeket pedig közvetítői csekély díjfértés mellett. Rég érzett hiányon van ez által segítve, s most már házánk nincs abban a helyzetben, hogy idegen országbeli nevelőnőkre szoruljon, a kik divatbábót ugyan nevelni képesek, de magyar honleányt nem. Ugyanazért legmelegebben ajánljuk a magyar művelt közönségnek az említett elhelyező és közvetítő irodát, melynek élén Nyáry Adolf báróné, Zirzen Janka, Herich Károlyne Radnay Jenőné, az ismert honleányok állnak.

vetkező keringőben mindenek előtt övé legyen az első szerepcséje s megígérte, hogy csakhamar visszatér.

Már hajnal felé járt az idő, mikor Matild és a nagymama megunták várni őt; azután megcsesemegézték s azzal eltávoztak a mulatságból anélkül, hogy valaki észre vette volna őket.

* Nos gyermekem, — hogy mulattál? — kérde a nagymama gyöngéden.

Erre később fogok megfelelni, válaszolá a leányka busan s elvonult egy sötét zugolyba s imádkozott.

Majd izgatottan kereste az igazi okot, mely szörnyű helyzetére fényugárt vessen, nem volt gondolata, tette, lépése, amelyet valami abnormis hangulat ne kísért volna; gondolkodott, buvárkodott, ebből is abból merített egy adatot anyjáról, magáról, az egész világról. — Sokszor csekély ok miatt tépelődött órák hosszágig.

Végre megtalálta! Felfedezte azon tényezőket, melyeknek rutságát, pupját, törpeségét, idomtalanását tulajdoníthatta. — Ezek a tényezők: az anyja és a társadalom! Az anyja meghalt, őt kérdőre vonni, neki szemrehányást tenni már késő volt.

Hanem a társadalom! no ez meg van:

meg vannak a mosolygó s kesernyész arcok, ezek a piros pozsgás, — és viaszszárga husábrázatok, melyekről itt ostobaság kaczag a szemközé, amott u. n. szellem lövel elő, a tarka barka, szivárványszínű mezbe s czafrangokba bujtatott vázak, tudósok, örültek, gazdagok, nyomorultak, bélpoklosak, igen az egész társadalom a maga árnyalakjaival... ezen akart ő boszút állani! De hogyan?

Szerette volna légbe röpíteni az egész világot, — de nem, nem... hiszen a nagymama is a levégőbe repülne akkor, — ez pedig bűn volna...

Most hirtelen egy eszme cikázott át agyán, mely arcizmaikat mosolyra ingerelte; ő megtalálta azt, amit keresett, a bosszu eszközt.

Ő rut volt, mint az éjszaka, látása minden jó izlésű emberben azon kimagyarázhatlan érzelmek keltette fel, amit indyosinkrásiának neveznek, — azt az érzelmeket, mely az apák szívében undort, az anyákéban borzadályt szül, lehangolja a szerelmeit, s megzavarja álmaikat.

Igen! ő a pokol és éj szülőtte mindenütt látatni fogja magát, demoralizálni fogja a társadalmat, a szeme közé mosolyog a nyeglékek, hadd lássa a világ undok sebeit, görbe

idomtalanását, s kaczagjon nyomorán s kereketlen rutságán!

Mikor a nagymama ismét tudakozódott Matildtól a mulatságról, az így válaszolt:

Nagymama! én végtelen boldognak érzem magam; — én is azok közé tartozom — akik magukra terelik a közfigyelmet s hangulatot tudnak kelteni. — S bár e hangulatok közt ép oly különbség van, mint a fény és árny között, mégis e két egyenrangú ellentét feltételezi egymást.

Én önelégedett vagyok s az én hangulaton ép oly kedves nekem, mint amazoknak a maguké, akik ép oly mérvben iszonyodnak az enyémtől, mint amily mérvben vágyom én az övék után... de én e vágyaim beteljesülésének lehetetlenségét belátom s megnyugvást érzek, — de ők az enyém elől nem tudnak megmenekülni s boldogtalanok.

Aki az én rovásomra s a maga előnyére a különbségben találja gyönyörét, — aki csak azért huzódik mellém, hogy az ő szépsége anynyival ragyogóbban tündököljék. — az nagyon sajnálatra méltó teremtmény lehet. — Az ily összehasonlítások kevésbé veszélyesek reám nézve, mint ő reá; egy Lola Monteznek, egy Circenek bizonyára nincs szüksége reám.

* **Sajtóper.** Fölkérettünk a következő sorok közlésére: »Megbizóm, Vadon Sándor ügyvéd ur távollétében, a »Debreczeni Hírlap« tegnapi számának ujdonsági rovatában megbízómra vonatkozó újabb közlemény folytán kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy Gáspár Imre ur ellen a panasza feljelentést — rágalmas és becsmületsértés vétségé miatt — a kerületi sajtó vizsgáló-bíró urnál a tegnapi nap folyamán benyújtottam. — Debreczen, 1891. ápril hó 8-án. Dr. Bakonyi Samu ügyvéd.«

* **Légszesz-fogyasztás.** Debreczen város ez évi márczius hónapban utczavilágításért 1,288 forint 65 krt, hivatali helyiségek világításáért 222 forint 30 krt, tehát összesen 1,510 frt 95 krt fizetett a légszesz-gyár társulatnak.

* **Uj iskola Debreczenben.** Tudvalevőleg a város már tíz éve megvette a piaristáktól a varga-utczai Theresianummal szemben levő telket, hova most egy új kath. elemi iskola építtetéséért folyamodott a kath. egyház. Az új iskola tervét már elkészítette a ménöki hivatal s tegnap beadta a városi tanácshoz. Hat tanteremből és egy tanítólakból fog állni. A költségvetés szerint 33,700 frtba kerül.

* **Uj község háza Derecskén.** Derecskén díszes új község házat építenek, — melyhez már hozzá is fogott Sütő Sándor n. szalontai építő-mester. A község háza magas, földszintes lesz U alakban s 24600 frtba kerül. Novemberre készen kell lennie.

* **A leletezési jutalékok** ügyében a pénzügyminiszter újabb rendeletet adott ki a pénzügyigazgatóságok részére. A pénzügyigazgatóságok ugyanis eddig a közvetlenül lerovandó illeték alá eső jogügyletek és okiratok bejelentésének elmulasztására kivetett bírságokból igen különböző jutalékokat utalványoztak ki a följelentőknek és tettenérőknek, sőt olykor merőben tévesen, a bírság felét leletjutalékként utalványozták ki. Holott a törvény szerint kétségtelen, hogy leletjutalékokra csak a bírósági és hatósági közegeknek van igényük s ezeknek is csak az 1858. 23. t.-cz.-ben felsorolt okiratoktól s beadványoktól járó bélyeg s illeték hiányos vagy szabályellenes lerovása esetében felvett oly hivatalos leletek alapján, a melyek felémelt illeték alkalmazását vonják maguk után,

E naptól kezdve nem volt olyan társas összejövetel, melyen Matild a nagymamával együtt jelen ne lett volna. Kacagtak, bosszankodtak rajta, kellemetlenül érezték magukat miatta az emberek, — de Matild mindig ott ült a főhelyen, mosolygott és legezte magát.

Publik Ernő.

Apróság

A z ö z v e g y .

Kálmán: Örvendj velem barátom, megnősülök, a község legszebb özvegyét veszem el.
Béla: No csak vigyázz. Az özvegy szíve hasonlít a lakáshoz a negyedév végén. Az új lakó mindig talál benn oly tárgyakat, melyekről nem tudni, ki hagyta ott.

A művészet hatása.

Első festő: Nemrég egy kis deszkadarabot oly természetes márványutánzattá festettem, hogy mikor a vízbe dobtam, legott elmerült, mint igazi márvány. Második festő: Az még semmi! Mikor én tegnap felakasztottam a hőmerőt az állványra, melyen nagy sarkvidékem áll, egyszerre 20 fokra, 0 alatt szállott le benne a higány.

A pénzügyminiszter mindezek folytán egyöntetű eljárás czéljából rendeletileg kijelenté, hogy a szóban forgó bírságokból a följelentőt egy harmad, a tettenérőt öthatod rész illeti meg. A még mutakozó maradvány nem a bírsági alapot, hanem az államkincstárt illeti. Tettenérési jutalékokra igényt tarthat (az ebből tisztí minőségével fogva ki nem zárt) azon egyen, ki hivatalánál, vagy szolgálatánál fogva kötelezve van jövedéki kihágásokat felfedezni és figyelmével valamely jövedéki kihágást, melyek közé tagabb értelemben a közvetlenül levonandó illeték alá eső jogügyletek s okiratok bejelentésének elmulasztása is tartozik, azzal az eredménnyel fedezett fel, hogy ennek következtében bírság folyt be. Azt az egyent, ki ide nem sorolható, tettenérőnek tekinteni nem lehet s az illető mint följelentő csakis a bírság egy harmadára tarthat igényt abban az esetben, ha őt e jutalékból az általános szabályok ki nem zárják.

* **A magyar protestáns irodalmi társaság** hétfőn delután tartotta évi rendes közgyűlést Szász Károly ref. püspök elnöke alatt, a ki megnyitó beszédében a társaság jövő teendőiről emlékezett meg s főleg taggyűjtésre buzdította a tagokat. Utána Kenessy Béla titkár terjesztette elő jelentését, ismertetvén a társaság működését, kiadványait, valláserkölesi felolvasásait. A társaság tagjainak száma ez idő szerint 1054, tehát a múlt évihez képest 130 főnyi szaporulat mutatkozik. A titkári jelentés végül hangsúlyozza, hogy a népies kiadványok megindítása mielőbb szükségessé fog válni, azonban anyagi erők hiányában ezt mindez ideig meg nem lehetett kezdeni. Leghelyesebbnek véli a titkár, ha e czélra kiki a maga körében indít meg a társaság javára kisebb összegű adományokkal gyűjtést. A társaság vagyona ez idő szerint 40,880 frt 15 kr-ra rug s a tavalyi vagyonszaporulat 1248 frt 95 kr. A jövő évi költségeloirányzat 6001 frt kiadást 8336 frt bevételt tüntet föl, e szerint a pénztármaradvány 2333 frtra rugna. A közgyűlés a költségvetést elfogadta s a pénztáros részére a felmentvényt megadta. Többen szólaltak meg föl s mindannyian a tagok gyűjtésének szükségét hangoztatták. Szász Károly püspök javaslatára az elnökséget bízták meg a taggyűjtőbizottságnak mielőbb leendő szervezésével. Végül a vidéki választmányi tagok sorába az elhunyt Szabó Károly kolozsvári egyetemi tanár helyébe Bartha Béla dr. eperjesi jogtanárt választották meg.

* **A kinzó-eszközök** egyik hathatós tárgya Perzsiában — a macska. A vállaltóra fogott egyének csupasz hátára kötik a macskát és ezt korbácsolni kezdik. Az állat természetesen borzasztóan vonaglik, karmol és harap, a mi rettenetes kínokat okoz a szerencsétlen vádlottnak. Ezt a vallomást addig folytatják, míg az illető vallomást tesz. Ritkan képes valaki ellenállani e tortúrának s inkább ártatlanul is bűnösnek vallja magát, csakhogy megszabaduljon e — »körömpróbától.«

* **Közgyűlés.** A debreczeni kaszinó 1891 évi április 12-ik napján délelőtt 10 órakor sajtó helyiségében rendes közgyűlést tart. Tárgy: A választmány évi jelentése, a múlt évi pénztári számadás elbírálása, a folyó évi költségvetés megállapítása, a tisztújítás megejtése, a választmány kiegészítése. Végül a netán felmerülő indítványok tárgyalása.

* **A városi törzsgyűlése** 11 nagy bikát fognak eladni a legközelebbi debreczeni vásáron.

* **A vörös lapok.** A tavaszi szél szárnyán nehéz hírek szállanak. A szófiai merénylet egyszerre megtöltötte a levegőt vérszes hangulattal. Orosz kéz, orosz armány, orosz kihívás, orosz cynismus, orosz gazság, napnál világosabban kezdik bizonyítani, hogy az a revolver durranás, a mely Beltsev bolgár pénzügyminisztert megölte, a jövő háborújának előzenéje. Hírlapokban és a társadalomban az a vélemény kezd uralkodni, hogy a szófiai pisztoly-lövés hadüzenet, melyet az orosz és a francia barátság a hármasszövetség felé röpitett. Éppen e hangulat közepette kézbesítik most a népfelkelő tiszteknek az ajánlati lapokat, melyben utasítást kap minden népfelkelő tiszte, hogy 3 napi mozgósítási napon belül — esetleg — az illető csapatához bevonuljon. Utasításul van adva, hogy minő felszereléssel stb. Ezek a vörös lapok is most beálltak háború hirdetőknak. Valami készül, suttogják szerzetesét, több a tréfánál, Addig irtak a muszkakészülődésről, a míg az készen lett végképen. És aligha nem lesz a rendes tavaszi híreknek ezuttal igazuk. Miniszteri tanácskozások, katonai tanácskozások vannak készülöben. A népfelkelő tiszteknek kibocsátott ajánlati lapoknak is sok jelentőséget tulajdonítanak. Hátha? Az ördög illetőleg a muszka nem alszik, észre se vesszük, a Kárpátok tulsó oldalába fektetett tábor a fehér czár egyetlen intésére megmozdulhat. Itt a tavasz és nem lehetetlen, hogy a medve kilép a barlangjából.

Apróságok.

N a g y l e l k ü s é g .

Egy szegény vándorlőlegény kér egy kis alamizsnát.

— Kedves barátom, én épen most buktam meg, hanem könyvvezető ur, jegyezzen be számára 10 frtot a hitelezők rovatába.

*

A f e l r e é r t e t t t i l a l o m .

Az utczasarkon felállított tilalom tábla oszlopa tövében, — mely az utczákban a szekerekkel való megállást és etetést tiltja, egy napszámos, a jó cigánypescenyéből falatozva ült. Ezt látja egy suszterinas, megszólítja:

— Bácsi nem látja, hogy 5 frt bírság terhe alatt tilos az etetés!

A napszámos föltekint a táblára, s e szavakkal hordozkodik onnét tovább:

— Istenem, milyen ez a mostani kormány! nem elégszik meg azzal, hogy a pecsenyét a hentesnél már megfinanczolták, de még azokkal is fogyasztási adót akar fizettetni, kik azt az utczán eszik meg!

*

K é t v é g z e t t f ö l d e s u r p á r b e s z é d e .

Képzeld szerencsétlenségemet barátom, a házamat elvitte a víz. — A víz-e? barátom ez semmi, az enyémet a bor vitte el.

*

M a i g y e r e k e k .

Irmácska: Én leszek a mama, te leszel Géza a doktor bácsi, Lajos lesz az apa. Géza menj ki!

Géza kimegy.

— Jaj, jaj, jaj! a görcs, a szivgörcs! — kiált a kicsike s elterül a diványon — orvost, orvot, mert, mert meghalok!

Lajos pityeregve: Igazán?

Irmácska: Számár, ess kétségbe, csapdost össze a kezedet, szaladj, küld be a doktort s maradj künn az ajtónál, hogy valaki be ne jöjjön!

Lajoska ugy tesz.

Géza belép: Ah, asszonyom, mi baja? Irmácska szeméit forgatva: Itt, kedves doktor, itt, a szí... szí... szívem....

Géza megijed: Jaj, mit csináljak?

Irmácska: Számár, hát csókold meg a számat.

Géza: Attól elmulik?

Irmácska: Persze, hiszen láttam.

Rendjeltörténet.

— Hogy van az, hogy ön még nincsen dekorálva?

— Öreg vagyok már hozzá.

— De hát ez előtt?

— Fialat voltam hozzá. . .

Számár.

Ijedt arccal szalad a rendező az igazgatóhoz, hogy a gépezet felmondta a szolgáltatást a »csacsi« nem fog megjeleníteni a színpadon. — De nem tesz semmit, — folytatá — a legrosszabb esetben én fogom helyettesíteni.

Rossz tanács.

Egy minden áron feltűnni akaró professor felolvasást tartott, melynek tárgya volt: »A menyegző előtt és után« s a melyben erősen ajánlotta hallgatóinak, hogy a menyegző előtti gyöngéd szerelmi viszonyt azután is folytatni kell s hogy a férjeknek szerelmük bebizonyításul gyakran meg kell csókolni nejük. Egy öreg ur, hazajövé a felolvasásról, tüstént nejének nyaka köré fonta karjait s megcsókolta.

Másnap találkozik a felolvasóval s így szól hozzá:

— Az ön tanácsa nem fog jónak bizonyulni.

— Miféle tanácsom? kérdé a felolvasó.

— A melyet tegnap adott. Midőn tegnap megcsókoltam a feleségemet, tudja mit mondott?

— Nem.

— Nos, azt mondta: Mi bajod vén boldond? s azzal jól pofon legyintett.

Vendéglős: No megállj! majd adok én neked, a poharat zsebre dugni.

Idegen: Hát ha nem szabad elvinni, miért írják rá, hogy emlékül?

* Asszony-párbaj történt Prágában és nem is körmökkel, hanem valóságos késekkel ment egymásnak a két cseh Maená. Horacek Mária unoka hugával Vrba Katalinnal annyira összeveszett 6 frt miatt, hogy mind a két asszony kést vett elő és azzal iparkodott bizonyítani a jussát. Nemsokára köréjük sereglettek a jó szomszédasszonyok, a kik meg jobban izgatták a viadorkat. A párbaj szomorú vége az lett, hogy Horacek Máriát ugyanúgy megdöfte az unokahuga, hogy néhány percz múlva belehalt. Vrba kisasszony most azzal mentegeti magát, hogy az ő késelése jogos önvédelem volt.

* Testvérek házassága. Ritka tragédia játszódott le New-yorkban. Egy Duval nevű fiatal házaspár hosszabb ideig élt ott zavartalan boldogságban. Valami véletlen következtében arra a felfedezésre jöttek, hogy testvérek. A fiatal asszony annyira szívére vette ezt, hogy buskomor lett és nem sokára eltűnt a házból. Mindenfelé keresték, míg végre kifogtak holttestét a vízből. Mikor a hullát a férj megpillantotta, őrjöngni kezdett. Még akkor éjjel felakasztotta magát.

* Munkások közgyűlése. Az »István« gőzmalom társulat munkásainak önképző és segélyző köre f. hó 12-én, vasárnap d. u. 2 órakor tartja a kör helyiségében alapszabályszerű II-ik rendes évi közgyűlést. Napirend: I. A választmány és számvizsgáló bizottság jelentése. II. A zárszámadások és költség-előirányzat előterjesztése, illetve megállapítása. III. Indítványok tárgyalása. IV. Tisztújítás. Az elnökség.

* Öngyilkos csecsemő. Sajátságos, szinte hihetetlen módon esett aidozatul B.-Csabán egy csecsemő saját anyja — gondosságának. Szák György csabai paraszt gazdának a felesége, husvét előtti szombaton este szokás

szertint lefektetvén a bölcsőbe csecsemő fiacskáját, jól betakarogatta dunácskájával, s hogy a gyermek éjszaka le ne rugghassa a takaróját, s meg ne hűljön (s talán, hogy e miatt őt éjszaka sirásával fel ne költse) zsinnyel lekötötte a dunácskáját, s azzal ő maga is aludni ment. A nagyoeska gyermek azonban éjszaka nyugtalankodott, s nemesak a takaróját rugtate, hanem valószínűen fel is ült a bölcsőben, s hogy hogy nem, a bölcsőből kibukott és oly szerencsétlenül, hogy nyakánál fogva a zsinnyen függve maradt s reggel a szülei így felakasztva és élettelenül találták.

* Kender termelők és kötélgyártó iparosok figyelmébe. A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur, alulírt kamarához írt iratában figyelmeztet azon akadályokra, melyek a mezőgazdasággal foglalkozóknak az aratógépek beszerzését megnehezítik. — Az egyik főakadály abban rejlik, hogy a kéveköti aratógépek elterjedése nagyobb mérvet öltene, ha ezekhez hazai gyártmányú száraz, simulékony s talán a kenderfonál mestességes szárítása, avagy manilla, kókuszdiószál, tengeri vagy csalán rost stb. hozzá keverése által előállítandó aratógép zsinne lenne használható. — Midőn ezen körülményre felhívjuk az érdekeltek figyelmét, megjegyezzük, hogy a f. évben Szabolcs megyében rendezendő aratógép verseny kiválóan alkalmas arra, hogy a hazai kötőzsinnyel kísérletek tétessenek. A gyártmányaikat bemutatni, s azzal kísérleteket tétetni öhajtok e részbeni kívánsága az országos magyar gazdasági egyesülettel előre közlendő. A kereskedelmi és iparkamara.

* Halálozások. (Folytatás hétfői kimutatásunkhoz.) Nagy? halv. szül., Gombos Béla 3 hó, ref. vesez. gyeng. Bozók László 9 hó, göröcsök, Nagy Eszter, 1 év, ref. göröcsök.

* Ingatlanok forgalma a deb. kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál márczius 27-től április 4-ig. Tóth Mihály veszi Tóth András tégláskerti szőlője fele részét 150 frtért. — Harmathy Pál és neje Tiszai Mária veszik Márk Pál és neje Fülöp Karolina hatvan-utcai szőlőjét 1000 frtért Tóth Balint és neje Báthori Eszter veszik Balogh Péter és neje Tömösvári Juliánna ondódi földét 500 frtért. Szodrai István veszi Sós István és neje Tóth Sára házát 1499 frtért. Erdélyi András és neje Szabó Juliánna veszik Szabó Lajos és Boldizsár István gyám új földjét 3565 frt 32 krért. Altmann Sámuel veszi Altmann Rósa Michelstädter Henrikné háza, ondódi földje, kaszálója és elepi tanya birtoka 16-od részét 2000 frtért. Balaskó István és neje Bordány Zsuzsanna veszik Major István tégláskerti szőlőjét 250 frtért. Orbán Péter és neje Jávorai Gizella veszik Szabó István és neje Szabó Erzsébet boldogfalvi szőlőjét 1200 frtért. Trnka Theofil és neje Zavodszki Róza veszik Strázy László házát 6700 frtért. Nádasdi János veszi Kaffka Teréz Gal Józsefné elepi 3/4 nyilas tanya birtokát 7000 frtért. Csonka Balintné veszi Juhász Imre és neje Fegyveres Zsuzsanna majorsági földje egy részét 350 frtért. Özv. Jancsó Lajosné Gombos Mária veszi Tucsny Soma és társa csapó-kerti szőlőjét 500 frtért.

TÖRVÉNYSZÉK.

Simon Judit — házinyula. Különös följelentés érkezett a budapesti kir. ügyészséghez. Simon Judit asszony panaszt emel Mayer Janka kisasszony ellen, a ki az ő »féhér-fekete-tarka házi nyulacska« bosszúból, erőszakos módon meggyilkolta. Kéri a vizsgálat megindítását és a kisasszonynak szigorú megbüntetését. A följelentéshez egy bonczolási jegyzőkönyv van mellékelve, melyet Rátz István dr., az állatorvosi intézet tanára vett fel. E bonczjegyzőkönyv szerint: »... a hulla jól táplált, szőre sima, fényes, az állkapocs és a végtagok merevek. A halál oka a fölkaresontnak külső erőszak által okozott törése, a fölkaresont véredényeinek elszakadása és következményes elvérzés volt.« A kir. ügyészség valószínűleg idegen ingó vagyon rongálása miatt fogja kérni a vizsgálat megindítását.

Irodalom és művészet.

Felolvasás gyermekek számára.

Edes, szép gyermekvilág ütött vasárnap délelőtt tanyát a budapesti vígadó termeiben. Ezer meg ezer bájos anygalkép szorongott egymás mellett, képezve a »közönséget«, a halás, gyönyörködő közönséget, amely kritizálás helyett egész szívével adózott a nyugott örömről. »Az En Ujságom« című gyermeklap szerkesztője Pósa Lajos és kiadója a Singer és Wolfner cég csináltak meg azt a nagy örömet a kicsi bubaknak, hogy összejöttek valamennyien, kik a kitűnő magyar szellemben szerkesztett gyermekujrás olvasó gárdájába tartoznak és színről-színre látták azokat az írókat, a kikkel eddig csak szellemi jó barátságban voltak. Elsőnek Pósa Lajos lépett az emelvényre, kit a gyermek hallgatóság kitörő tapsal és ujjongással üdvözölt. Pósa Lajos gyermekverseivel s bájos meseivel annyira megvette a serdülő magyarság szívét, hogy jelenleg ő a legnépszerűbb lantosa a legifjabb nemzedeknek. Most néhány meleg szóval üdvözölve a megjelent sok ezer gyermeket, szülőt, nevelőt — egy lelkes és költői szépséggel teli költeményt szavalt »A hazáról.« Hock János egy szép történetet olvasott föl, melyben vallásosság és naivitás kellemes harmóniában egyesültek. Rákosi Viktor egy pékinasról és egy kéményseprőinasról olvasott föl vig históriát, melyben a két legényke kölcsönösen piszkosnak tartja az egymás kormos és lisztes ruháját, de végre megegyeztek abban a morálban, hogy egy becsületes foglalkozás se piszkítja be az embert. A sokat kaczagó tengernyi gyermeket még nagyobb vidámságra hangolta Sebők Zsigmondnak »Cserebogár urfi a tengeren« című humoros gyermekmeseje, melyet Zilahi Gyula, a nemzeti színház kitűnő komikus olvasott föl. Majd Bródy Sándor olvasta föl Mikszáth Kálmán »Csákó tehén« című rajzát. Ezzel a matinée véget ért, s a rengeteg közönség — öregek és kicsinyek egyaránt egy szép óra emlékével, teljes meglepéssel távoztak.

— Az írók- és művészek társasága Budapesten vasárnap délután tartotta meg Paulay Ede elnöke alatt azt a közgyűlést, a mely hivatva volt a fölött határozni, vajjon a kör továbbra is fennmaradjon, vagy pedig föloszljék; a társaság választmánya ugyanis azt javasolta, hogy a közgyűlés a fölözslást mondja ki. A közgyűlés, 18 szóval 13 ellen hosszas és élénk vita után kimondotta, hogy mivel a választmány a javaslat meghozatala-kr foormahibát követett el, a mennyiben tagjai nem voltak akkor az alapszabályok megkivánta számban jelen, a fölözslásra vonatkozó választmányi javaslat közgyűlésileg nem tárgyalható. Ezután elfogadták a jövő évi költségvetést, 5982 forint bevétellel és 5148 forint kiadásal. Ezután örökös tiszteletbeli elnöknek megválasztották Paulay Edét s a tisztikarba beválasztották a következőket: elnök: Fenyvessy Ferencz, alelnökök: Varady Antal dr. és Komócsy József, igazgató: Szohner Antal, titkár: Mihály József. Az új választmányt a közgyűlés megbízta az alapszabályok revíziójának elkészítésével.

Apostol vagy örült.

A nagy spanyol színműrónak, Echegaraynak, kinek Galeottoját nálunk is ismerik, legsikerültebb darabját, az »Apostol vagy örült« cz. drámáját, melyből mi már több mutatványt közöltünk, nemrég színrehoztak Németországban s óriási sikert aratott. A közönség nagy érdeklődéssel kísérte a darab menetét s minden felvonás után számtalanszor hívta a szereplőket.

Zempléni Árpád költeményei.

A tavasz ébredésének poétikus hangulatához szinte jól illik az, ha egy új költő kerül elő az ösmeretlenség homályából s lantján olyan érzelmek zendülnek meg, melyek a lelket s a szívet a költészet erőteljes hatalmával ragad-

ják meg. Zempléni Árpád nevét bár eddig is ösmerhette már az olvasó közönség, de költészetének fénye, ereje csak most tűnt elő, midőn a szerteszórt virágok izléses koszoruba gyűjtve itt állnak előttünk.

Ha könyvét forgatjuk, mindenik lapon találunk egy-egy oly hangot, mely elűt a sablontól s nem csupán futólagos hatást gyakorol a lélekre, mint legtöbb költemény, de hangulata megmarad. Igaz, hogy vannak oly lapok is, melyek egy még kiforratlan tehetség tévedései, de a sok jó bőven kárpótolja mindezeket.

Legszelbek azok a költeményei, melyek szelid, ábrándos érzelmekre hangolnak, mint például a »Tó parton« című. A fájdalom hangját erőteljes poézissal szólaltatja meg sok szép költeményében. A lemondás kesereg a lantján.

Halvány jégvirágok
Az ablak üvegen,
Meglágyott érzések
Dermedő lelkeimen.
Műnek el bár én is,
Mire azok ottan!
Lemondtam, lemondtam!

Az »Ember« című hosszabb tankölteményben megkapó színekkel festi az ember czélját s a végén ódai magaslatra emelkedik, midőn így szól:

Legyen testvér az emberrel az ember,
Jólétben, boldogságban szabadon.
És zuggat az idő, e roppant tenger,
Megtörök gögje e kicsiny fokon.

A »Hozzád kiáltok« című költemény egyike a kötet leggyönyörűbb darabjainak. E költeményben van kifejezve Zempléni teljes egyénisége, az a tételődő, küzdő szellem, mely nincs melegegelve sem a sorssal, sem önmagával, de azért küzd tovább, mert — ember.

A holnapom kétségbeesés
Lesz-e betevő falatom?
Lesz-e hajlék, mely befogad,
A hol fejem lehajthatom?
És mégis, szívem feledést
Nem új reményeket sorarog,
Oh, vedd el rolam multamat!
A mélysegből hozzád kiáltok.

Vannak a kötetben humoros versek is, melyek esprit-ről tanuskodnak.

Ajánljuk e könyvet olvasóink figyelmébe, mert Zempléniében jóra való költőt nyert a magyar irodalom s mint a fővárosi lapok is megírták róla, most bár még legény, de lehet még belőle remekelő mester.

A kötet igen eszinos kiállításban, Budapestben jelent meg, a szerző saját kiadásában. Megrendelhető nála VI. Nagy-János-utca 17 sz. a., vagy a könyvkereskedésekben. Ára 50 kr, a mit bizony nagyon megér.

CSARNOK.

DOLGOZZATOK,

a mig

MÉCSÉTEK KI NEM ALSZIK.

Regény a kereszténység első korszakából.

Irtá: Gróf Tolsztoj Leo.

Fordította: Somogyi Ede.

(Folytatás)

ELSŐ FEJEZET.

Traján római császár idejében, száz évvel Krisztus születése után történt. Krisztus tanítványainak tanítványai még életben voltak és ama napok keresztényei szigorúan tartották magukat a mester törvényéhez, a hogy az Apostolok eszelekedeteinek szerzője mondja nekünk: »Es azoknak sokasága, a kik hívének, egy szívvel és egy lélekkel valának; egy se mondá közülök, hogy valami azon dolgok közül, melyekkel bír vala, az övé legyen vala; hanem minden dolgot közösen bíranak. Es nagy erővel adának az apostolok tanuságot az ur Jézus feltámadásáról, és nagy kegy lebege valameny-

nyök felett. Egy se volt közöttük, a ki szükségben szenvedett volna, mert valahányszor valának közöttük földek vagy házak birtokosai, eladák azokat az apostolok lábaihoz, a kik az összegeket feloszták vala olyan arányban, a milyenben az embereknek rá szükségük vala.

A kereszténységnek emez első éveiben Cilicia tartománynak Tarsus városában élt egy Juvenal nevű gazdag szíriai kereskedő, a ki drágakövekkel tüzérekedett. Születésénél fogva a község legszegényebb és legalacsonyabb osztályához tartozott, de szakadatlan kemény munkájával és ügyességével mind inkább öregbítette hírnevét, tekintélyes gazdagságot halmozott össze és egyre emelkedett polgártársainak becsülésében. Sokat utazott különböző országokban és jóllehet nem állott tudós vagy művelt ember hírében, mégis sokat látott és sajátított el és polgártársai nagyra becsülték egészséges gondolkodásáért és helyes ítéletéért. A pogány Róma hitét vallotta, azt a vallást, melynek a római birodalom minden tisztességes polgára híve volt, melynek formáit és szertartásait szigorúan követték Auguszus császár uralkodásának idejében és még Traján esászár alatt is mereven betartották. Cilicia tartomány meglehetősen távol esett Rómától; azonban római kormányzó igazgatta és a haladásnak és vizszoesésnek minden hulláma, mely Róma fölött elvonult, határozottan volt érezhető Ciliciában is, melynek kormányzói mindig esászárjukat igyekeztek utánozni.

Juvenal élénken emlékezetében tartotta azokat a történeteket, melyeket mint ifjú Nero életéről és haláláról hallott; megmaradt emlékezetében, hogy egy esászár a másik után időnek előtte ért véget és éles megfigyelő módjára megértette, hogy sem a esászári hatalomban, sem a római vallásban nem volt semmi szentséges, hogy ugy az egyik, mint a másik emberi elme műve volt. Ugyanez a vele született éles látás megértette vele a esászári hatalom ellen való fölkelésnek hiábavalóságát és annak szükségét, hogy saját békéje és boldogulása érdekében alávesse magát a dolgok megállapított rendjének. De ennek daczára sokszor kétségbe ejtette a körülötte, különösen Rómában magában folyó élet rendetlensége, hova ügyei gyakran vezették. És ilyenkor mindig nyugtalanító kételyek támadtak benne; azonban csakhamar visszanyerte megszokott higgadságát, a mint meggondolta, hogy elméje sokkal korlátoltabb volt, semhogy minden szempontot megítélhetett volna, sokkal fejelemzetlenebb, sem hogy az általa megfigyelt tényekből helyes következtetéseket vonhatott volna. Nős volt és négy gyermeke született, kik közül hárman fiatal korukban meghaltak. Az életben maradtottat Juliusnak hívták.

Juliusban összpontosult minden szeretete; összes gyengéd gondjainak ő volt tárgya. Az volt fő óhajta, hogy ezt a fiut ugy nevelje föl és művelje ki, hogy későbbi életében megkímélje azoktól a gyötrő kinoktól, melyek őt magát annyira marcangolták az élet rejtélyeit illető kételyei és aggodalmai miatt.

Midőn Julius elérte tizenötödik évét, atyja egy bölcsész gondjaira bízta, ki a végből telepedett meg a városban, hogy magához fogadjon fiatal embereket és fölnevelje őket. E tanító gondjaira bízta fiát és ennek fiatal barátját, Pamphiliust, egy felszabadított és nem rég elhalálozott volt rabszolgájának fiát. A fiuk egy idősek, mind a ketten szépek, férfias természetűek voltak.

Erélyesen hozzáálltak tanulmányaikhoz és gyorsan haladtak. Mind a ketten kitűnő magaviseletűek voltak. Julius nagy előszeretettel tanusított a mennyiségletan iránt, Pamphilius inkább bölcsészeti tanulmányozásra adta magát.

Egy évvel az előszabott tanulási idő befejezése előtt Pamphilius egy napon eljött az iskolába és értésére adta tanítójának, hogy özvegy anyja a várost elhagyni és néhány barátjával a kis Daphne városban megltee-

pedni szándékozik, hogy kötelességének ismeri őt elkísérni és hasznára lenni és hogy ennél fogva ki kell lépnie az iskolából és hirtelen véget kell vetnie tanulmányainak.

A tanító mélyen sajnálta, hogy oly tanuló veszít el, a ki annyi diadolséget hozott neki; Juvenalnak is zokon esett fia kebelbarátjának elutazása; de senki sem érezte elmenetelet oly fájdalmasan, mint Julius. Azonban Pamphilius nem hajtott mind ezeknek nógatásaira, hogy még egy évet töltsön az iskolában és fejezze be kiművelését. Megköszönve barátainak szeretetük oly sok tanujelét, isten hozzád-ot mondott nekik és elutazott.

Két esztendő mult el azóta. Julius befejezte tanulmányait, a nélkül, hogy egyszer is viszontlátta volna barátját. Egy napon kellemesen volt meglepve, midőn vele az utczán találkozott; elvezette őt atyja házába, a hol kikérdezte őt; hogy hol és miként élt elutazása óta. Pamphilius azt mondá neki, hogy még mindig ugyanabban a városban lakik anyjával.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A szarvak letörése. Gyakran megessik, hogy a szarvasmarha szarvaival neki megy valaminek s egyik vagy mindkét szarva letörik és pedig vagy ugy, hogy csak a szarv törik le alajjáról, vagy hogy ez is letörik a szarvval együtt a homlokcsonttól. Ha a szarv törik le, a gyógyítás könnyű. Egy eczettel, vagy pálinkával megnedvesített vászondarabkát kell a csontra tenni, másnap pedig kenjünk egy másik vászondarabra kátrányt és ezt tegyük a helyre, hogy az a külső behatásoktól jól el legyen zárva. Ha a szarvtön is törés keletkezett, jelentékeny vérzés szokott beállni. Néha a marha el s ájul. Ha a szarvtön nem tört le egészen, még ismét összenódhat, ellenkező esetben a seb csak ernyedés által gyógyulhat meg. Az első esetben tisztítsuk meg a vértől, igazítsuk helyre; az esetlegesen letört szálkákat távolítsuk el s kötözzük jól be, hogy a homlokcsonttal ismét egyesüljön. Az utóbbi esetben pedig a vérzés csillapolta után fődjük be a sebet kőcczel, nedvesítsük meg eczettel, vagy timsóoldattal és tisztítsuk meg gyakrabban. Hogy nyáron a férgeket távol tartjuk a sebtől, még valamely keserű szerrel, vagy kellemetlen szagu állati olajjal is be kell kenni.

* Légszesz szilárd formában. A »Deutsche Metall-Industrie Ztg.« jelentése szerint Adrian Hitt nevű amerikainak sikerült a világító gázt nyomás és hideg által légnemű alakjában elfoglalt teriméjének 800-ad részére összeszorítani, ugy hogy az így nyert vajhoz hasonló szilárd anyag alkalmas edényekben könnyen szállítható. Minthogy ez az anyag illekeny, ha az edényt kinyitják, azonnal légnemű alakját veszi fel újra. E találmány jelentősége eléggé meg sem becsülhető, ha tekintetbe vesszük, hogy mily számos helyen nincs és nem is rendezhető be gázgyár. Ezentul nemcsak a kisebb helyiségekben, sőt a mezőgazdaságok körében is légszeszszel lehet majd világítani, s nagyon fontos az a körülmény is, hogy ezentul a légszesz motorok, a kisiparnak ez a legolesőbb erőforrása, ezentul oly köröknek is hasznára válhatnak, a hol eddig azt az illetők nagy kárára, nélkülözniök kellett.

Legújabb tapasztalatok a cukorrépa termesztésnél. A bécsi mező- és erdőgazdasági körben Stiff A. a cukoripar-kísérleti állomás titkára érdekes felolvasást tartott a legújabb tapasztalatokról a cukorrépa termesztésnél. Előadó legelőször is a cukorrépa termesztésre alkalmas talajról szolt s elmondta, hogy a nézetek nagyon megváltoztak a felett, hogy milyen talaj alkalmas cukorrépa termesztésre. Ma alkalmasnak ismertetik el ugyszólván minden szántóföld. Hasonló változás van a trágya tekintetében. Az istálló-trágyát husz év előtt rosznak tartották. Most igen kiterjedt mértékben alkalmazzák. Előadó azután a kali-, foszfor sör és légeny trágyákról szolt s

Gyermekbetegségekben
alig van szer, mely annyira beválna mint a

MATTONI-FELÉ
GISSHÜBLER
legfőbb gyógyszer
SAVANYU-KUT

mert savképződés, a nyirkmirigyek túltengése, angolkór a légzőszervek hurutja, valamint bökhurut, a gyermekkor felette gyakran előforduló betegségek. Mily szer volna tehát itt inkább helyén, mint a savakat közömbösítő, enyhén ható giesshübli savanyukut. (Lőschner udvari tanácsos monográfiája Giesshübli-Puchsteinről.)

89. 30-5.

Pályázat.

A debreczeni kir. gazdasági tanintézetnél a házmesteri állomásra pályázat hirdettetik.

Ezen, ápril 30-án betöltendő állomásra az 1873. II. t. cz. értelmében oly kiszolgált altisztek folyamodhatnak, kik végelbocsátó levelükön kívül, polgári alkalmazásra való jogosultságukat kezökben levő igazolvány-cnyal bizonyítani tudják.

Kivántatik, hogy a folyamodó a magyar nyelvet teljesen bírja és családos legyen.

Az állomás 300 frt fizetéssel, szabad lakással és fűtéssel javadalmaztatik.

A felszerelt folyamodványok legkésőbb f. é. ápril 15-ig adandók be az igazgatósághoz.

Az igazgatóság.

177. 2-2

Bármily állásu, széleskörű ismerettséggel bíró

megbízható személyek

kik igen előnyösen ismert

Sorsjegy-Társaságok

175. létrehozásához 3-1 tagok szerzésével foglalkozni akarnak, szép jövővel nyelhetnek. — Ajánlatok intézendők a Magyar általános takarékpénztár részvenytársasághoz Budapesten.

Hirdetés.

A tavaszi idényre nagy mennyiségben vásárolt

NŐI RUHASZÖVETEK

hozzávaló legújabb díszek már raktárunkra érkeztek s azokat újonnan megnagyobbított üzlethelyiségünkben igen jutányos áron árusítjuk el.

Az idén igen nagy választékban hoztunk

149. **napernyőket**

feltűnő olcsó árakhoz.

21.

Szabó Lajos fiai.

JUNKER és GARTNER
Budapest. IV. váci-utca 21.

Az 1890. évi bécsi gazdasági és erdészeti kiállításon a nagy ezüst éremmel kitüntetve.

Szállít:
szállítható és állandó mezei és erdészeti vasutakat.
Erdészeti kocsik hosszú fa és tűzifa szállítására.

Pálya berendezések kívánatra általunk eszközöltenek és üzemre készen átadatnak. 87 20-6

KILLER EDE

butorraktára Debreczenben, főpiacz.

Ajánlja a legnagyobb választékkal berendezett

BUTOR RAKTÁRÁT

legújabb rajokkal, szövetmintákkal, s nagyobb megrendléseknél 150 centiméteres mintákkal is készséggel szolgálók.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

159

—12.

Teljes tisztelettel

Killer Ede.

Uj temetkezési intézet!

DANKÓ MIHÁLY

újonnan berendezett

temetkezési intézete

DEBRECZENBEN,

Czepléd-utca 2155. szám alatt, a gyógyszerházzal szemben.

Elvállal

TEMETÉSEK RENDEZÉSÉT

a legegyszerűbbtől a legmagasabb igényeket kielégítőig, a legnagyobb esinnal kiállítva, helyben mint vidéken.

HULLASZÁLLÍTÁST

szabadalmazott légmentes ércporsókban, minden irányban eszközöl, vasuton árszabály szerint.

Halottas kocsijai

a legmagasabb igényeknek megfelelnek

Mindennemű érc- és művirág-koszorúk

felirással vagy a nélkül, a mai kor kívánalmához mért olcsó árért.

A midőn új vállalatomat a nagyérdemű közönség pártoló figyelmébe ajánlom: ígérem, hogy számos éven keresztül szerzett tapasztalatomat a gyászoló felek irányában, szigorú pontosság és figyelem által fogom érvényesíteni.

Debreczen, 1890. november hó.

180

—14.

Kiváló tisztelettel:

DANKÓ MIHÁLY,
temetkezési intézet-tulajdonos.